

PLINSKA TERMOELEKTRANA NA JEZERU PERUĆA U POTPUNOSTI JE NEPRIHVATLJIVA

Priopćenje za medije Franjevačkog instituta za kulturu mira i Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja

Split, 7. rujna 2017 - Javnost je krajem 2016. godine upoznata s projektom *Vis Viva* koji između ostaloga sadrži i planiranu izgradnju sporne „kombinirane kogeneracijske plinske elektrane“ uz akumulacijsko jezero Peruća (KKPE) na rijeci Cetini. Predstavljanje projekta od početka je popraćeno burnim protivljenjima mjesnoga stanovništva. Nezadovoljni građani organizirali su i potpisivanje peticije „Ne daj se, Cetino“, koja je poslana predsjedniku Vlade RH Andreju Plenkoviću s više od 15.000 potpisa.

U međuvremenu primjećujemo posvemašnju šutnju akademske zajednice, resornih državnih ustanova i dužnosnika kao i medijsku marginalizaciju ovoga problema. Iznimku čine pojedinci na čelu s Mislavom Cvitkovićem, magistrom fizike, čiji je glas znanstveno čist poput vode u sadašnjoj Cetini i proročki snažan poput vapijućega u pustinji.

Franjevački institut za kulturu mira ne želi sudjelovati *ugrijehu šutnje* i podleći kritici „slabosti protivljenja“ koju ističe papa Franjo u svojoj „*Enciklici o brizi za zajednički dom, 'Laudato si'*“ (LS, 54 – 59). Na temelju dosadašnjih uvida u spomenuti projekt i dostupnih kritika, izričemo svoje protivljenje izgradnji plinske termoelektrane na Perući, zbog sljedećih razloga:

- KKPE Peruća krši načelo općega dobra i međugeneracijske pravednosti koje ističe papa Franjo u spomenutoj enciklici (LS, 156 – 162).
- KKPE Peruća ekološka je opasnost najvećem bazenu pitke vode u RH (jezero Peruća) a time i izravna opasnost za postojeća 4 vodocrpilišta iz kojih se opskrbljuje 500.000 ljudi. Voda kao egzistencijska nužda ne može biti pod izravnom ingerencijom ili neizravnim utjecajem privatnih koncesionara već mora ostati u javnoj upravi, jer je pravo na vodu „temeljno i sveopće ljudsko pravo“ i „uvjet za ostvarivanje ostalih ljudskih prava“ (LS 30).
- KKPE Peruća je strateško energetski neprihvatljiva, a ekonomski neisplativa. Zbog neisplativosti plinskih elektrana u 2014. i 2015. godini zatvoreno je 30 ovakvih elektrana u 8 EU zemalja a planira se zatvoriti njih još 20. Cijena plina je u stalnom porastu, a cijena struje u padu. Hrvatskim građanima nameće se skuplje plaćanje struje zbog toga što se model tržišnih premija u Hrvatskoj neopravdano primjenjuje na ovakve elektrane. Plin je fosilno gorivo i ne spada u obnovljive izvore energije. KKPE Peruća ne spada u visokoučinkovitu kogeneraciju (tj. istovremenu koristivu proizvodnju električne i toplinske energije) jer nema gdje koristiti toplinu i njome će zagrijavati jezero i uništiti flor i faunu. Pritom je neshvatljivo zapostavljanje ulaganja u solarne elektrane u Hrvatskoj dok se one širom svijeta pokazuju sve isplativijima, a ekološka čistoća im je neupitna.
- Zbog tih i inih razloga neprihvatljivom smatramo izgradnju KKPE bilo gdje drugdje.

Apeliramo stoga na Hrvatski sabor, Vladu, ministarstva i predsjednicu RH da se temeljito upoznaju s dalekosežnim štetnim posljedicama KKPE Peruća te da preispitaju postojeću legislativu koja otvara vrata ovakvim projektima na štetu općega dobra. Ujedno ih pozivamo da što prije izrade energetsku strategiju Hrvatske. Stavljamo im na srce imperativ pape Franje: „Politika ne smije biti podređena ekonomiji“ (LS 189).

Apeliramo na akademsku stručnu javnost i građanske udruge da udruže svoj glas s jecajima *sestre majke Zemlje* (usp. LS 2), da osnaže svoja protivljenja trovanju Cetine i nametanju nesnošljivoga

tereta njezinoj djeci u Cetinskoj krajini, Srednjoj Dalmaciji i cijeloj Hrvatskoj.

Apeliramo na cjelokupnu javnost da budemo svjesni da će sve što se dogodi našoj „sestri Vodi“ (sv. Franjo Asiški) dogoditi njezinoj djeci, nama i generacijama poslije nas, te stoga pozivamo da se zauzimamo, ljubimo i branimo našu prirodu i *vodu*, u Cetini i svakom drugom toku.

Na Perući, 7 rujna 2017.

prof. dr. sc. Ante Vučković, predsjednik